

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE
SECŢIA PENALĂ

Decizia nr.6883

Dosar nr.18/33/2003

Şedinţa publică din 24 noiembrie 2006

Comitetul compus din:

Marioara Prodan - Preşedinte
Marşareta Teodorescu - Judecător
Ştefan Mateescu - Judecător

Magistrat asistent - Irina Dumă
Procuror - Crisina Lupescu

S-a luat în examinare recursul declarat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj împotriva sentinţei penale nr.64 din 28 iulie 2006 a Curţii de Apel Cluj, privitoare la inculpaţii Munteanu Traian şi Popa Adrian.

S-au prezentat intimatilor inculpaţi Munteanu Traian asistat de avocat Marian Nazari, apărător ales şi Popa Adrian asistat de avocat Gheorghita Mateut, apărător ales.

Procedura de citare a fost legal încheiată.

Reprezentantul parchetului a susţinut oral motivele de recurs formulate în scris şi depuse la dosar considerând hotărârea pronunţată în cauză ca fiind netemeiă ca în ce priveşte soluţia de achitare pronunţată faţă de cei doi inculpaţi. Procurorul a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii pronunţate şi pronunţarea unei hotărâri de condamnare a celor doi inculpaţi pentru săvârşirea infracţiunilor de luare de mită prevăzută de art.254 Cod penal raportat la art.7 alin.1 din Legea nr.78/2000 şi favorizarea inculpatului prevăzută de art.264 Cod penal. S-a mai solicitat, totodată şi obligarea inculpaţilor la restituirea către denunţătorul Ştiube Vicrel a sumei de 18.500 dolari.

Apărătorul inculpatului Munteanu Traian, susţinând oral concluziile formulate în scris şi depuse la dosar a solicitat în esenţă respingerea recursului parchetului şi menţinerea ca egală şi temeinică a hotărârii judecătoreşti pronunţată de instanţa de fond, având în vedere că din probele administrate în cauză nu rezultă vinovăţia inculpatului pentru săvârşirea infracţiunii de luare de mită.

Cu privire la infracțiunea de favorizare a infractorului, recursul parchetului este nemotivat

Apărătorul inculpatului Popa Adrian, a pus concluzii de respingere a recursului parchetului și menținerea ca legală și temeinică a hotărârii judecătorești pronunțată de Curtea de Apel Cluj prin care acesta a fost achitat.

În susținerea recursului apărătorul a arătat, în esență, că inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită și favorizarea infractorului în baza unor probe obținute ilegal cu încălcarea normelor de procedură penală; probe ce au fost corect apreciate de instanța de fond.

În ultimul cuvânt, inculpatul Munteanu Traian a arătat că este de acord cu concluziile formulate de apărătorul său precum și faptul că se consideră nevinovat.

În ultimul cuvânt, inculpatul Popa Adrian a arătat că se consideră nevinovat și că este de acord cu concluziile formulate de apărătorul său.

CURTEA

Asupra recursului de față;

În baza lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Prin rechizitoriul nr.177/P/2002 din 26 august 2002 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Combatere a Corupției și Criminalității Organizate, s-a dispus trimiteră în judecată a inculpaților **Munteanu Traian și Popa Adrian**, judecători la Tribunalul Bihor, pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită și favorizarea infractorului prevăzute art.254 alin.1 și art.264 din Codul penal, cu aplicarea art.33 din Codul penal.

S-a reținut în sarcina inculpaților că în calitate de judecători, membri ai unui complet de judecată ce avea spre soluționare apelul declarat de inculpatul Știube Viorel împotriva unei hotărâri prin care a fost condamnat la pedeapsa închisorii, au pretins și au primit suma de 20.000 dolari, pronunțând în schimbul acesteia, o soluție favorabilă inculpatului, respectiv de încetare a procesului penal, în temeiul art.10 lit.g din Codul de procedură penală.

Prin sentința penală nr.64 din 28 iulie 2006, Curtea de Apel Cluj a dispus, în baza art.10 lit.a raportat la art.11 pct.2 lit.a din Codul de procedură penală, achitarea inculpaților Munteanu Traian și Popa Adrian de sub învinuirea săvârșirii infracțiunilor de luare de mită, prevăzută de art.254 Cod penal raportat la art.7 alin.1 din Legea nr.78/2000 prin schimbarea încadrării juridice din infracțiunea prevăzută de art.254 alin.1 din Codul penal și favorizarea infractorului, prevăzută de art.264 Cod penal.

Instanța de judecată a apreciat că se impune soluția de achitare a inculpaților pentru ambele infracțiuni întrucât acestea nu există. Astfel, infracțiunea de luare de mită nu a putut fi dovedită prin mijloace de probă legal obținute iar infracțiunea de favorizare a infractorului nu există atât timp cât nefăcându-se dovada primirii vreunei sume de bani, nu s-a dovedit că pronunțarea soluției favorabile unui inculpat este rezultatul unei infracțiuni ci al convingerii completului de judecată care a apreciat că în esență a intervenit prescripția specială.

Motivând hotărârea, Curtea a reținut că starea de fapt stabilită prin rechizitoriu nu poate fi însușită deoarece este lipsită de suport probatoriu, a fost reliefată printr-o interpretare trunchiată a probelor, suferind chiar și din punct de vedere logic.

Aprecierea instanței de judecată este greșită fiind rezultatul unei examinări sumare și incomplete a probelor și nicidecum al unei analize complete și obiective a acestora.

Deși a făcut o enumerare a probatorului testimonial administrat, instanța a ajuns la concluzia că probele aduse de procuror în susținerea acuzării nu pot fi acceptate deoarece au fost obținute prin manopere dolozive, determinarea și constrângerea martorilor, prin promisiuni făcute acestora de către procurori, fiind, astfel, administrate în afara cadrului legal.

Analiza obiectivă a probelor, atât în ce privește modalitatea în care ele au fost obținute cât și în conținutul acestora contrazice modul în care ele au fost interpretate de instanța de judecată și mai ales concluzia la care aceasta a ajuns și anume că ele trebuie înlăturate.

Probele din dosar susțin, în mod evident și fără putință de tăgadă învinuirile aduse celor doi inculpați și ele pot configura o prezentare succintă dar obiectivă a stării de fapt, așa cum aceasta rezultă din actele existente la dosarul cauzei.

Așa cum rezultă din dosar, în sarcina inculpaților Munteanu Traian și Popa Adrian s-a reținut că au pretins și au acceptat în schimbul unei sume de bani pronunțarea unei soluții favorabile unui inculpat într-o cauză pe care o judecau în apel.

Cauza a fost repartizată celor doi judecători pentru judecarea apelului declarat de inculpatul Știube Viorel împotriva unei hotărâri prin care a fost condamnat de prima instanță la pedeapsa de 8 ani și 6 luni închisoare, cu executare prin privare de libertate, pentru săvârșirea infracțiunii de reținere de înscrisuri, prevăzută de art.272 din Codul penal, în concret, fiind vorba de un dosar penal al parchetului de pe lângă Judecătoria Oradea, găsit cu ocazia unei percheziții, în geanta diplomat a inculpatului Știube Viorel.

Concomitent cu declararea apelului de către apărătorul ales, inculpatul Știube Viorel l-a contactat pe avocatul Negruțiu Lucian căruia

cerut să se intereseze de situația dosarului, motiv pentru care acesta din urmă a luat la rândul lui legătura cu cei doi judecători care aveau spre soluționare cauza în apel. Cu această ocazie, judecătorul Munteanu Traian a afirmat că dosarul se pretează la o soluție de achitare pentru care, însă, Știube Viorel trebuie să plătească 20.000 dolari.

Încunoștințat fiind de avocat, în legătură cu solicitările celor doi judecători, Știube Viorel a fost de acord să plătească acestora (prin intermediul lui Negruțiu Lucian) suma de bani pretinsă, care a fost achitată în mai multe tranșe.

După soluționarea apelului urmată de amânarea de două ori, a pronunțării, judecătorii Munteanu Traian și Popa Adrian au admis apelul inculpatului Știube Viorel și au dispus încetarea procesului penal pornit împotriva acestuia, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.272 Cod penal, ca efect al împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale.

Recursul declarat de procuror a fost admis de Curtea de Apel Oradea care prin decizia penală nr.388 din 14.05.2002 a casat decizia tribunalului și a dispus condamnarea inculpatului Știube Viorel la pedeapsa de 6 luni închisoare.

Ulterior, la data de 25 aprilie 2002, în timp ce se afla în stare de arest preventiv inculpatul Știube Viorel a denunțat fapta de luare de mită comisă de cei doi judecători, avocatul Negruțiu Lucian, formulând, de asemenea, un denunț împotriva celor doi, la data de 6 iunie 2002.

Cele două denunțuri au fost urmate de autodenunțul judecătorului Popa Adrian care, la data de 17 iunie 2002 s-a prezentat la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, motivându-și gestul, prin aceea că dorește să aducă lămuriri în legătură cu acuzațiile ce i-au fost aduse de Știube Viorel, a declarat procurorilor că a primit doar suma de 1500 dolari.

Pe baza celor de mai sus, Ministerul Justiției, a avizat cercetarea și apoi, trimiterea în judecată a inculpaților Munteanu Traian și Popa Adrian, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.254 și art.264 din Codul penal.

Acuzațiile aduse celor doi inculpați au fost susținute de probatoriu administrat de procurori și anume: denunțurile și declarațiile denunțătorilor Știube Viorel și Negruțiu Lucian, autodenunțul inculpatului Popa Adrian, declarațiile martorilor Știube Maria, Negruțiu Laura Alina, Herlos Florin Traian, Albuțiu Alina, Bîndea Liviu Doru, Abrudan Octavian, procesele verbale de confruntare ale denunțătorului Negruțiu Lucian cu inculpații Munteanu Traian și Popa Adrian.

Martorii menționați au relatat aspecte atât cu privire la sumele de bani primite de cei doi și modul în care acestea au fost obținute și apoi

predate, cât și cu privire la discuțiile purtate cu inculpatul Popa Adrian înainte sau după momentul autodenunțului.

Recursul Parchetului reține că, în esență, reaudiați, în cadrul cercetării judecătorești, martorii și-au menținut declarațiile date la urmărire, relatând, cu amănunte, în ce împrejurări s-a ajuns la pretinderea banilor, modul în care au fost obținute de către denunțatorul Știube Viorel, sumele de bani pe care apoi le-a predat lui Negruțiu Lucian pentru a fi remise celor doi inculpați, discuțiile purtate cu inculpatul Popa Adrian în legătură cu implicarea sa și modul în care acesta a înțeles să acționeze în scopul clarificării situației sale.

În raport de aceste probe, apare cu totul nejustificată și lipsită de suport aprecierea instanței că faptele reținute în sarcina inculpaților nu sunt dovedite și că probele administrate trebuie înlăturate întrucât nu au fost obținute într-un cadru legal.

Recursul pune la îndoială legalitatea procedurii instanței care deși a făcut o enumerare a întregului material probator administrat de procurori, și-a îndreptat analiza, în special asupra celor trei autodenunțuri, pe care, le-a apreciat ca fiind lipsite de valoare probatorie, deoarece au fost obținute prin încălcarea nepermisă și flagrantă a principiului loialității în obținerea probelor cu atât mai mult, cu cât acestea au fost obținute în afara cadrului legal.

De asemeni, instanța a greșit, când a înlăturat celelalte probe testimoniale, considerând pe martori ca necredibili, mincinoși sau ca fiind „acoliți”, ai celor doi denunțatori.

Făcând o altă analiză a autodenunțurilor și declarațiilor martorilor, prin prisma intereselor acuzării, recursul Parchetului, contrar concluziilor hotărârii atacate, susține validitatea și valabilitatea probelor administrate, credibilitatea lor probantă, considerându-le în măsură să susțină acuzațiile aduse celor doi inculpați.

În concordanță cu analiza menționată, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj, în baza art.385¹⁵ pct.2 lit.d Cod procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii atacate și pronunțarea în urma reaprecierii probelor, a unei hotărâri de condamnare a inculpaților Munteanu Traian și Popa Adrian pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită prevăzută de art.254 Cod penal raportat la art.7 alin.1 din Legea nr.78/2000 și favorizarea infractorului prevăzută de art.264 Cod penal.

S-a mai cerut obligarea inculpaților către denunțatorul Știube Viorel la plata sumei de 18.500 dolari primită drept mită, considerându-se că nu s-a făcut dovada plății ultimei tranșe de 1500 dolari.

Recursul este nefondat.

Conform art.1 din Codul de procedură penală român, scopul procesului penal îl constituie constatarea la timp și în mod complet a

care constituie infracțiuni, astfel că orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală.

Procesul penal trebuie să contribuie la apărarea ordinii de drept, la apărarea persoanei, a drepturilor și libertăților acesteia, la prevenirea infracțiunilor precum și la educarea cetățenilor în spiritul legii.

Pentru aceasta, procesul penal se desfășoară atât în cursul urmăririi penale cât și în cursul judecării, potrivit dispozițiilor prevăzute de lege.

În desfășurarea procesului penal trebuie să se asigure aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana făptuitorului.

Legea obligă organele de urmărire penală și instanțele de judecată să aibă rol activ și pe întreg cursul procesului penal să respecte dreptul de apărare garantat de stat învinuitului, inculpatului și celorlalte părți, în procesul penal.

Orice persoană, bucurându-se de prezumția de nevinovăție, este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale, printr-o hotărâre penală definitivă. Învinuitul sau inculpatul beneficiază de prezumția de nevinovăție și nu este obligat să-și dovedească nevinovăția.

Vinovăția nu se poate stabili decât în cadrul juridic procesual-penal, cu probe, sarcina administrării acestora revenind organului de urmărire penală și instanței judecătorești.

Probele trebuie să fie concludente și utile, ceea ce presupune, necesitatea de a fi credibile, apte să creeze măcar presupunerea rezonabilă că ceea ce probează corespunde adevărului.

Legea oprește categoric a se întrebuiți la violențe, amenințări ori alte mijloace de constrângere, precum și promisiuni sau îndemnuri, în scopul de a obține probe.

Raportând conținutul recursului Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Cluj, motivele invocate, la actele și probele din dosar, la modul de administrare, prin prisma principiilor procesual penale enumerate, Curtea constată că, recursul declarat împotriva sentinței penale nr.64 din 28 iulie 2006 a Curții de Apel Cluj nu este frondat și că va trebui respins, ca atare, menținându-se astfel, hotărârea atacată, care este temeinică și legală.

În cazul învinuirii unor magistrați, judecători sau procurori, care judecă alte persoane, infractori ori, chiar, numai justițiabili, de comiterea unor infracțiuni grave, cum sunt și infracțiunile de luare de mită și favorizarea infractorului, probele trebuie să fie serioase, credibile, de natură a da certitudine asupra situațiilor de fapt relatate. Judecătorilor și procurorilor, persoane cărora, oricând li se pot înscena procese, diverse

învinuiri, de către cei judecați , ori de alte persoane interesate, de rea-credință, trebuie să li se acorde o mare atenție.

Unor astfel de persoane nu li se poate reține comiterea unor infracțiuni, pe baza declarațiilor unor inculpați, a soțiilor sau rudelor acestora și nici, chiar, pe baza declarațiilor unor avocați, nu de puține ori, purtători ai intereselor, nu totdeauna legitime, ale clienților lor. Or, în speță, probele strânse în cursul urmăririi penale, n-au fost confirmate de cercetarea judecătorească, nedovedindu-se , în mod cert, că autorii infracțiunilor sunt inculpații și nici că faptele au existat în realitate.

În timpul cercetării judecătorești, au fost găsite în alt dosar, respectiv în dosarul nr.138/P/2002 al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, privind pe fostul procuror Lele Alexandru, o declarație a martorului Negruțiu Lucian Dan și un proces verbal de confruntare între acesta și Știube Viorel , ambele din ziua de 6 iunie 2002.

În declarația din data de mai sus, martorul Negruțiu Lucian susține că nu este adevărat că el ar fi primit de la Știube Viorel suma de 20.000 USD, pentru a o remite judecătorului Munteanu Traian și nici măcar să fi avut loc vreo astfel de discuție.

Existând, astfel, contradicții între denunțul lui Știube Viorel și declarația martorului Negruțiu Lucian, cum era și firesc, s-a procedat, în aceeași zi, la confruntarea celor doi, dar Negruțiu Lucian și-a menținut susținerile.

Deși aceste două probe, erau esențiale în rezolvarea cauzei privind pe inculpați, venind să infirme afirmațiile denunțatorului Știube , ale soției acestuia Știube Maria și a altor martori, apropiați de familia acestuia și, deci, interesați în cauză , în mod cu totul paradoxal, nu sunt puse în dosarul cauzei ci în dosarul nr.138/P/2002 al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, privind pe fostul procuror Lele Alexandru, instrumentat de aceeași procuratoare Rădescu Elena, împreună cu procurorul Alexandru Chiciu.

La dosarul cauzei de față a fost pus numai denunțul avocatului Negruțiu Lucian din 6 iunie 2006 dat în fața procurorului Elena Rădescu, denunț cu conținut similar, cu al inculpatului Știube Viorel, prin aceasta, îngrădindu-se inculpaților, accesul la toate probele dosarului și, încălcându-li-se dreptul la apărare și la un proces echitabil .

Pe baza probelor administrate de inculpați, prima instanță a constatat și faptul că la dosar nu s-a depus și declarația martorului Negruțiu Lucian din 6 iunie 2002, reținută în dosarul de casă al parchetului, fila 117, declarație esențială pentru apărarea inculpaților pentru că prin ea martorul neagă că ar fi primit de la Știube Viorel suma de 20.000 USD ,pentru a o remite inculpatului Munteanu Traian sau altei persoane, precum și că ar fi avut loc vreo discuție , în acest sens.

conform legii, toate probele, atât cele în defavoarea cât și în defavoarea inculpatului trebuie strânse de organul de urmărire penală și să fie puse în dosar, pentru a putea fi verificate public, în scris, oral, și contradictoriu, această probă nu a fost remisă inculpaților și nici vreunuia dintre inculpați, punându-i astfel în imposibilitatea de a lua cunoștință de toate actele de urmărire penală și de a se putea apăra eficient.

Analiza făcută de judecătorii fondului în sentință sub aspectul succesiunii declarațiilor și autodenunțurilor făcute de Negruțiu Lucian și Știube Viorel ca și a împrejurărilor în care parchetul a obținut de la Negruțiu Lucian denunțul cu privire la presupusa infracțiune de luare de mită comisă de inculpați, contrar susținerilor Parchetului, din recurs, demonstrează precaritatea așa-zisului probatoriu, care ar demonstra vinovăția inculpaților și, chiar, o lipsă de profesionalism, dacă nu, chiar o ușurință în valorizarea probelor, folosindu-se în inculparea inculpaților, deși, acestea, n-au coerența și credibilitatea care, să le facă apte a proba vinovăția inculpaților.

Numeroasele încălcări ale normelor procesual-penale de către organul de urmărire penală, pe larg analizate în hotărârea primei instanțe, dintre care arătăm, pe lângă cele deja enunțate, administrarea de probe, cu lipsa principiului contradictorialității, în faza unor așa zise cercetări prealabile, fără știință, inculpaților și fără a li se asigura posibilitatea de a-și exercita dreptul de apărare, nelămurirea contradicțiilor numeroase dintre așa-zisele probe, folosirea unor promisiuni, pentru obținerea de probe de vinovăție, subaprecierea cadrului procesual penal, instituit de Codul de procedură penală și obținerea unor așa zise probe, în afara acestui cadru, cum este așa-numitul autodenunț al inculpatului Popa Adrian, sunt tot atâtea elemente ce lovește probele acuzării de nulitate, făcându-le inapte de a putea susține vinovăția inculpaților.

Prin modul lor de administrare, Curtea apreciază că, în cadrul ansamblului urmăririi penale, nu sunt apte să realizeze scopul procesului penal, așa cum acesta este reglementat, nu sunt de natură să contribuie la apărarea ordinii de drept, la apărarea persoanei, a drepturilor și libertăților acesteia, încurajând abuzul și arbitrariul în instrumentarea cauzelor penale. Contrar, cerințelor reglementării procesului penal, ele nu sunt de natură a asigura, în condițiile legii, aflarea adevărului, încalcă principiul legalității procesului penal și compromite încrederea pe care cetățenii trebuie să o aibă în justiție și în spiritul legii.

În sfârșit, omologarea de către Înalta instanță a cererilor formulate de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj, prin recursul declarat ar semnă și o încălcare a normelor și jurisprudenței Curții Europene a

Drepturilor Omului în concepția căreia, procesul rezonabil la care are dreptul orice cetățean trebuia să se bazeze pe principiul preeminentei dreptului, a tuturor normelor legale, nefiind de admis, folosirea normelor obținute în afara cadrului juridic legal.

În raport cu cele arătate, Înalta Curte de Casație și Justiție va trebui să privească recursul declarat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj, împotriva sentinței penale nr.64 din 28 iulie 2006 a Curții de Apel Cluj, privind pe inculpații Munteanu Traian și Popa Adrian ca nefondat și să-l respingă, ca atare, în baza art.385^{1b} pct.1 lit.b Cod procedură penală, menținând, astfel, hotărârea atacată.

Conform reglementării plății cheltuielilor judiciare, acestea vor rămâne în sarcina statului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Respinge, ca nefondat, recursul declarat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj împotriva sentinței penale nr.64 din 28 iulie 2006 a Curții de Apel Cluj, privind pe inculpații Munteanu Traian și Popa Adrian.

Cheltuieli judiciare avansate de stat, rămân în sarcina acestuia.
Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, azi 24 noiembrie 2006.

PREȘEDINTE,
M.Prodan

JUDECĂTOR,
M.Teodorescu

JUDECĂTOR,
Șt.Mateescu

MAGISTRAT ASISTENT,
I.Humă

Red. Șt.M./15.12.2006
Dact. S.C./18.12.2006
Ex. 5